

Z cizích revuí.

BULLETIN BELGE DES SCIENCES MILITAIRES, roč. XVI. (1935), leden.

B. B. S. M. již v číslech z ledna až dubna 1931 studoval způsob bojové činnosti německé armády, a to s hlediska činnosti vyššího velení a souhrn zbraní. V tomto článku chce na konkrétním příkladě taktického námětu studovat taktiku jednotlivých zbraní, a to tak, jak je podávána německým důstojníkům a velitelskému sboru. Autor prostudoval příslušnou německou literaturu a podle jejího vzoru vypracoval několik námětů na belgických mapách.

První část pojednává o praporu zesíleném doprovodnými prostředky, a to praporu v předvoji, dále o nočním vystřídání a útoku a konečně o urychleném zaujetí postavení v obraně.

Druhá část studuje boj roty a čtyř a třetí část se zabývá bojem družstva.

Nemůžeme zde podrobně probírat celou studii, povšimneme si však několika věcí ze závěrů každé části.

Prapor v předvoji:

Zprávy o tom, že to neb ono místo není obsazeno nepřítelem, mají jen relativní cenu, protože se situace vlivem rychlých částí velmi rychle mění.

Velitel praporu musí vidět terén a situaci a rozhodnout se na místě podle potřeby situace, proto jde v čelo předvoje, má-li tam vhodnou pozorovatelnu. Ne rozkazy písemné, ale ukázat velitelům rot přímo v terénu. To přivádí k energičtějšímu a včasnému zásahům velitele.

Velení musí pamatovat za boje na velitele praporu a posílat mu zprávy, které si tento velitel nemůže opatřit.

Velitel předvojového praporu má k dispozici jednu dělostřeleckou baterii při svém postupu.

Prapor v nočním boji:

rychlé rozhodnutí a okamžité rozkazy,

pracovat téměř výhradně částečnými (zvláštními), rozkazy,

pracuje se se slabou poměrně dělostřeleckou podporou, pěchota musí co možná vystačit sama se svými těžkými zbraněmi, tím dochází k většímu manévrování palbou pěchoty,

pečlivé rozdělení a využití spojovací sítě a pojitek.

Rychlé zaujetí obranného postavení praporem:

Velitel pluku (praporu) nesmí váhat jít dosti daleko vpřed, aby viděl a pochopil situaci.

V rozkazech pluku, praporu jsou podávány dále zprávy, které byly veliteli dány. Velitel je vysvětluje a jaksi zaktualisuje pro potřeby podřízených,

pečlivost přípravy protitankové překrady,

studium možností postupu nepřítele,

těžkým kulometům se přiděluje cíle podle důležitosti terénu a podle potřeby velení a nemluví se jim o palebné překradě.

Boje roty a čety. Rota a četa pěchoty v předvoji. Několik závěrů: Význam rychlého zatlačení slabých nepřátelských prvků předvojem. Rychlé rozvinutí předvojové roty pomocí jednoduchých pohybů a na krátké rozkazy; proto ovšem musí jednotka být dobře utužena v manévrování. Důležitost ochrany boků, k čemuž přispívá podle okolností do šíře rozložená sestava, v níž se každá četa kryje na ohrožených bocích.

V činnosti předvojů především platí: „Ve chvíli, kdy boj je zřejmě nevyhnutelný, jdou všichni velitelé kupředu. Musí se snažit předejít události a v žádoucím případě nestát se na ní závislým.“

Rota a četa v „Bereitstellung“ (zaujetí útočné sestavy). Zaujetí provádí co možná ve skrytu před nepřítelem a těžké kulomety a doprovodné zbraně musí nyní již provést průzkum stanovišť, z kterých by mohly podporovat útok.

Vyrazení roty v útočné sestavě k útoku. Těžké kulomety, není-li možno jich použít k přestřelování nebo k střelbě mezerou ve vlastní sestavě, může velitel ponechat vzadu pro střelby do hloubky postavení nebo je přidělit čelním četám. Důležitost pojmu „Schwerpunkt“. Všech zbraní, jež má prapor k dispozici, je použito k prospěchu roty hlavního úsilí a stejně u roty je jich uvnitř této použito na prospěch té čety, na které spočívá všechna váha útoku. Za tím účelem musí mít velitel roty dobré spojení s přidělenými mu doprovodnými zbraněmi a kulomety a velitel čety velí sám přímo třem svým lehkým kulometům, aby tak bezprostředněji vedl boj.

Pplk. P—er.

Únor.

V seriálu historických článků o činnosti jednotek belgické armády za světové války je tu tentokrát pojednání z pera plk. (ad hon.) Delfosse (zakoření tohoto článku najdeme v březnovém čísle). „Činnost speciální destrukční roty 6 D. A.“

Je tu popsána činnost jedné z rot, které byly u belgických jednotek sestaveny při německém vpádu v září 1914 s úkolem provádět jakési raidy v týlu nepřítele anebo v územích, kam nepřítel směřuje a jež jsou ustupujícími Belgy vyklizena. Většinou byly tyto oddíly cyklistické a byly organizovány ad hoc před samou akcí. To právě, že mužstvo pocházelo od různých pluků nesehraných a pro svůj úkol nebylo vycvičeno, vytýká a upozorňuje, že na podobné úkoly třeba pamatovat již předem v míru.

Složení jednotky: velitel, kapitán a jeden důstojník od dělostřelectva, 4 poddůstojníci, 11 desátníků, 86 vojáků od čtyř různých pluků karabiníků, v to počítaje rovněž 1 poddůstojník, 3 desátníky a 9 vojáků ženíjního vojska.

Naše destrukční rota pracovala tím způsobem, že malá část byla vyslána určitým směrem s úkolem znepokojovat nepřítele a upoutat tak na sebe pozornost; v opačné směry vyslána družstva jaksi pod krytem této činnosti s úkolem přerušit určitou železniční komunikaci.

Byl to úkol velmi obtížný, zvláště při primitivnosti prostředků, jimiž tyto hlídky byly vyzbrojeny. Zajímavé je, že při postupu byly v určitý čas, poměrně daleko od cíle, nuceny odložit kola a uschovat je tak, aby je našly při návratu.

Němci po prvním zničení trati (25. IX.) v domněnku, že bylo provedeno obyvatelstvem, vzali z občanstva rukojmí a pohrozili, že je zastřelí, bude-li se případ opakovat.

Tak se stalo, že později, když rota po vzetí Antverp byla zatlačována na sever k holandským hranicím, v některých obcích, žádali starostové velitele, aby upustil od nerovného boje a nepřiváděl obyvatelstvo do obtíží. Tento ústup, vedený s ustavičnými šarvátkami, skončil ovšem nezbytně velmi často přechodem na neutrální území.

Pplk. P—er.

RIVISTA DI FANTERIA, ročník I, 1934.

6. sešit, červen.

Arm. gen. E. de Bono: Pomalu s theoriemi.

Význačný činitel veřejného života a italské armády varuje před chybným oceňováním bojové možnosti praporů černých košil, nebudou-li zároveň úměrně vyzbrojeni. Navazuje na snahy o obdobné útočné používání praporů bersagliérů, které však po válečných zkušenostech bylo nutno přizpůsobit plně pěchotě. Potírá neodůvodněná hesla o možnostech rychlého prolínání této lehké pěchoty, aniž podceňuje její vysokou morálku a příklad, kterým může působit na ostatní vojsko. Připomíná, že od r. 1926 není v žádném předpise zmínky o speciálním používání praporů fašistické milice v boji a že proto nelze uměle přisuzovat této pěchotě úkoly, které vzhledem k své výzbroji nemůže splnit lépe než řadová pěchota. Lehká výzbroj, o níž se u těchto praporů rádo mluví, nedostačuje pro moderní boj. Prapory musí být vybaveny všemi zbraněmi moderní pěchoty a prokázat velmi platné služby pod velením vlastních velitelů jen tehdy, budou-li mravní, odborné a technické vlastnosti těchto velitelů stejně dobré jako u ostatních velitelů v armádě. „Statečnost je velmi krásná věc, není však hlavním činitelem vítězství,“ tak uzavírá autor svůj článek, určený — jak se zdá — k zabránění neodůvodněným nadějím a namířený proti snaze, učinit z praporů fašistické milice pretoriánské vojsko i za války bez ohledu na jejich výzbroj a bojovou hodnotu. Autor chtěl tím asi učinit rázný konec různým studiím o speciálním používání těchto praporů, vyplývajícím spíše z politické chytrosti než z přesvědčení pisatelů.

Mjr. pěch. G. Valente: Praktická aplikace bezpečnostního pásma při střelbě těžkým kulometem.

Autor provedl několik praktických pokusů, aby ověřil údaje o bezpečnostním pásmu při přestřelování vlastních vojsk těžkými kulomety, uvedené v italském prozatímním nařízení z 1. července 1931 (oběžník čís. 3000).

V své studii uvádí podrobně tři takové pokusy, při nichž vystřelil vždy po 600 až 900 nábojů z 2 těžkých kulometů. Terče umístil na stoupajícím terénu, vlastní vojska znázorňovaly další terče, umístěné v třech řadách: 1. řada byla již v bezpečnostním pásmu, další řady pak blíže k terčům označujícím nepřítele, a to až na 29 m k těmto terčům, takto:

Vzdálenost zbraně a cíle	Vzdálenost vlastních vojsk od zbraně	Stoupání terénu od vlastních vojsk k terčům	Vzdálenost vlastních vojsk od terčů	Předepsané pásmo bezpečnostní
700 m	500 m	11'4%	123 83 43 m	163 m
400 m	200 m	12 %	139 69 34 m	278 m
400 m	200 m	17'5%	86 43 29 m	173 m.

Po provedení střelby byly terče označující nepřítele zasaženy vesměs značným počtem střel, z terčů označujících vlastní vojska pak nebyl v žádném případě a ani v nejbližší řadě k nepříteli žádný zasažen. Z toho plyne závěr, že by dostačilo bezpečnostní pásmo v prvním případě 60 m, v dalších dvou případech pak po 50 m a že předpis počítá s několikanásobnou bezpečností.

V praxi pokusy dokázaly, že vojska — která se podle předpisu měla zastavit v druhém případě již na 278 m od nepřítele — mohla postupovat bez obavy ještě dalších 150 m. Lze připustit další zvýšení bezpečnosti až na dvojnásobek a i tu bude získáno značně na možnostech postupu právě v pásmu, kde je pěchota odkázána sama na sebe a zbavena dělostřelecké podpory.

Autorovy vývody jsou velmi zajímavé, třebaže jeho myšlenka není nová. Je známo, že za světové války dobře vycvičené útočné jednotky dovedly proniknout téměř v zápětí za palebnou clonou kulometů. Nezdá se však, že by bylo možno uplatnit tento způsob pro všechna vojska a dát jej do předpisů, jak soudí autor, poněvadž postup hned za dopady kulometných střel vyžaduje dokonalého nácviku a plné důvěry vojsk a mimo to vysoké morálky. Autor zapominá, že na bojišti blízko nepřítele lze stěží rozeznat střely vlastních a nepřátelských kulometů, stříli-li se nad samou pěchotou. U pěchoty, jejíž morálka není velmi silná, se může pak stát, že bude přibita k zemi pod vlivem přestřelování vlastních kulometů.

Své vývody podpirá autor dalším článkem v 11. sešitu, kde líčí nové dva úspěšné pokusy na dálku 400 m. Mjr. gšt. B.

NĚMECKÁ REVUE PRO PSYCHOLOGII VOJENSTVÍ.

Čtenářům „V. R.“ již známá revue „Soldatentum“, vydávaná u Bernarda a Graefe péčí psychologické laboratoře v ministerstvu říšské obrany, vychází v témže časovém rozvrhu a s tímž programem, který měla v roce minulém, i letos, jak je vidět již z prvního čísla. Po úvodním slově, v němž redakce vzpomíná na 223. narozenin Bedřicha Velikého, které připadají na 24. leden, uvádí poslední věty jeho závěti, následují oddíly další: psychologie brannosti, branná výchova, vůdcovský výběr; poslední oddíl, který se až dosud omezoval na bibliografické záznamy a recenze, je tentokrát podstatně rozšířen.

V oddíle prvním píše vojenský přednosta psychologické laboratoře plk. m. sl. von Voss první článek „Myšlenky o díle „Das deutsche Offizierkorps in seinen historisch-soziologischen Grundlagen“ od dr. Demetera, v němž hodnotí „tuto záslužnou práci, v které se zračí vysoké vědomí odpovědnosti“. Kniha Demeterova je podrobnou studií o vývojových etapách důstojnických sborů jednotlivých německých států, zvláště pruského, které nesly převážně charakter šlechtický, až po splnutí v říši, kdy dochází k jejich částečné, vnější demokratisaci, zpřístupnění všem složkám obyvatelstva. Zvláštní kapitulu věnoval dr. Demeter chvále bojových výkonů německého důstojnického sboru ve světové válce, již autor s díky podrobně zaznamenává.

Dalším článkem v tomto oddílu z pera brunšvického dr. Karla Mierke je „Německé vojenství a německá kultura“. Aby nebylo pochybností o úmyslech a cílech, které svým článkem sleduje, konstatuje dr. Mierke hned v úvodních větách prvního odstavce „Obsah pojmu“: „Přehlížíme-li celkový vývoj naší kultury, poznáme, že ono specificky německé je těsně a mnohonásobně spjato se specificky vojenským“. Vykládá německé vojenství ve formulaci Simoneitově, tvrdí dále, že „německá kultura je souhrnem hmotných a ideálních společných statků, které vznikají prací, jež však nezůstávají mrtvým soujmem, nýbrž působí jako zmnožená rozvojová síla v pokračujícím procese vyzrání našeho národa“ (str. 8). Při tom podotýká, že rozlišuje obecné kulturní statky, k nimž dospělo lidstvo ve všech oborech podnikání, a statky národní, které jsou charakteristické pro německý národ. Pokud jde o tyto poslední hodnoty, omezuje se autor na výtěžky světové války, které jsou pro něho zřejmě veliké důležitosti, jak je vidět z jeho slov: „S hrdostí zjišťujeme, jaká vypětí a jaké mravní a sociální mohoucnosti mohou dřímát v člověku, aby se pak rozvily v celé své nádheře v pravém vojenství. Necítíme se jen ničiteli nepřátel-

ských životů a skutečných statků, nýbrž v tom právě spočívá další kulturně tvůrčí moment německého vojenství, že právě voják je jako žádný jiný schopen hluboce prociťt mravní a zvláště nacionální a sociální ideje svého národa a uvádět je v život a čin. Tím se stává tvůrcem a obnovovatelem mravní kultury, a to je největší ze všeho.“ Ve smyslu německé doktriny o ohrožení sousedy žádá autor i nadále co nej-těsnější semknutí všech složek národa, jak bylo vykonáno bojovným duchem ze zá-kopů, z něhož se zrodili Hindenburg a Hitler. Výchovu k tomuto duchu, jenž mu je zároveň zárukou, že německví musí být vždy, každým okamžikem připraveno k od-vetnému úderu, pokládá za nejdůležitějšího kulturního činitele, neboť tento duch znamená i schopnost podříditi se vždy a všude požadavkům a cílům kolektivní síly vůle.

Druhý oddíl „Výchovu k brannosti“ zahajuje dr. H. V. Wagner článkem „Dů-stojník zdravotnictva“. Na něm požaduje autor, aby byl odborníkem i vo-jákem, aby byl badatelem a vychovatelem, universálním pracovníkem, neboť jen tak může splnit všechny úkoly na něho kladené. Zkušenosti ze světové války jsou auto-rově dokladem, že důstojníci zdravotnictva v německé armádě byli na výši svého povolání; tento svůj posudek dokládá i ciframi o léčebných poměrech dříve a v le-tech 1914—1918: „Počet onemocnění a úmrtí následkem nákazy převyšoval dříve značně počet raněných a padlých. Za války roku 1866 v Čechách byl poměr počtu padlých k počtu zemřelých po nemoci jako 1 : 13, za války s Francií v letech 1870/71 jako 1:0.53, za světové války pak jako 1:0.1. Již v prvním roce světové války se po-dařilo 88.7% všech raněných a nemocných vyléčit až k úplné schopnosti k polní službě. Tato čísla v přístich letech stoupla dokonce na 92.8%.

Dalším článkem je studie H. U. Hilda „Otázka brannosti jako eti-cký problém“; musíme ovšem dodat: se stanoviska německého, neboť autor ji tak řeší, zdůrazňuje již v úvodu situaci, v které je dnes Německo, a charakterisuje ji jako „sílu a slabost zároveň“. Se zřetelem k tomuto stanovisku si redukuje zá-kladní otázku v čele položenou na téma snazší a jeho národní mentalitě bližší „Staat und Reich Gottes“. Etika mu je totiž řiší božství a královstvím božím, kdežto bran-nost je otázka zcela pozemská, spjatá s udržením a obranou státu. Bůh se projevuje dějinami a v dějinách národů. Německé dějiny jsou bojem vedeným po staletí. Obrana je tedy odůvodněna náboženskými důvody; při tom „myslíme na stát“, pravi Hild, „s jeho pevným právním řádem, v němž pořádek, je-li třeba, i násilím vynucený musí být přijímán nejlepšími jeho členy s láskou. Láska totiž není nic sladkého, změkči-lého, sentimentálního“ (str. 21). „Taková láska je velmi často tlak, nucení, násilí, trest, vykonávaná lidmi, kteří jsou odkázáni na Boha. V ní jde o osobnost a nejde o bezkrevnou ideu.“ „K 175. narozeninám Friedricha Schillera“ jest další článek z pera mjr. m. sl. dr. Ing. Blaua, v němž oceňuje ony povahové vlast-nosti básníkovi, které mohou být vojákovi vzorem. Platí to „zvláště pro dnešní vo-jenství, které se již nevyčerpává používáním hrubé síly a bezduchého drillu, nýbrž požaduje plně uplatnění osobnosti a tím vysoké mravní a duchovní hodnoty“ (str. 25). Jak odlišná slova, srovnáme-li vývody v předchozím článku!

Posledním příspěvkem v tomto oddíle je úvaha prof. Otty Völckera „O branné výchově“. Vychází z definice, že „branná výchova je výchovou národa k brannosti, k obraně vlastní půdy, nikdy však výchovou k útoku na jiné státy“, rozbírá dále poměr politiky a branné výchovy a praví: „Politika ovládá bran-nou výchovu v nejvyšší instanci“, stejně jako ostatní složky státního organismu. Tím „takovou výchovou dospívá totální stát k státu brannému, neboť stát jako výraz mocenské politiky života národa je teprve tehdy státem totálním, jestliže i zde je organicky doplněn, jestliže se stal státem branným“, t. j. schopným obrany. Vý-chova nesmí být pokládána za školní výchovu oddělenou od života; je mnohem orga-

ničtější srostlá se všemi ostatními odvětvími života národa. Společnost stejně jako jednotlivci jsou nositeli této výchovy, v níž práce školy a kasáren je jen její částí. „Branná výchova je tedy stálé, neuvědomělé i uvědomělé střídavé působení osob i kolektivů s cílem obrany, obrany plné, to je zasahující všechny lidi a všechny věci vlasti. Účast všech stavů a povolání je základní známkou branné výchovy.“ Autor poukazuje, co po této stránce bylo vykonáno jinde v cizině, jako ve Francii a Itálii. Účast všech složek nevylučuje účast armády při branné výchově. Z toho dovozuje prof. Völcker, že existuje dvojí výchova v tomto směru: první, zasahující všechny bez rozdílu, vytváří typ, který nazývá „Wehrsoldaten“, druhá, vojenská, jež má za cíl vytvořit jednak „Militärische Soldaten“ (příslušníky branné moci), jednak „politické vojáky“. Branná výchova je tedy obsažnější nežli vojenská výchova obou forem, avšak poslední, „politická“, se blíží výchově branné, neboť jí se stupňují specifické znaky první. Připrava vojenských a politických branců v době školní docházky tvoří základ rozvojem individuálního života zcela ve smyslu vychovatelských zásad. Vojenská výchova obou směrů má pak zvláštní své cíle, výchovu odvahy, mužnosti, kamarádství. Zvláštností vojenské výchovy je odbornictví, technická stránka, kdežto politický voják se má omezit jen na tělesnou výchovu, sport a péči o rozvoj ducha společenství.

Třetí oddíl, týkající se vůdcovského výběru, přináší pokračování důkladné a rozsáhlé studie vojenského psychologa, Hanse Masuhra, „O podpoře vojenského výběru lidí sociologickými statistikami“. V této části své studie rozbírá Masuhr tyto činitele, mající vliv na schopnost k vojenské službě: povolání, školní vzdělání a jeho stupně, rodinné poměry se zvláštním zřetelem k rodinám bez otce, který padl anebo zemřel.

Poslední oddíl revue „Soldatentum“ byl v novém ročníku rozšířen, a to o tyto nové části: „Voják a okolí“ a „Voják a umění“. Třetí část nyní nazvaná „Voják a kniha“ byla již v loňském ročníku zastoupena, novinkou je však její nové uspořádání, které odpovídá programu a rozvrhu revue, neboť zaznamenává knihy: 1. z oboru psychologie brannosti, 2. z oboru branné výchovy, 3. z oboru vůdcovského výběru.

Redakce chce, jak sama říká, tímto rozmnoženým oddílem v každém svazku revue upozornovat „na kulturní vztahy přítomnosti k ideji vojenství“. Kapitulu „Voják a okolí“ zahajuje redakční úvod, konstatující vzájemné působení mezi národem a vojskem po mnoha stránkách, jež nabývá zvláštního významu v národě, jehož vojenský charakter je typický. Účelem této rubriky je tedy poukazovat na tyto složky vzájemné působnosti a spojitosti a z chyb minulosti čerpat poučení a sílu pro přítomnost. Na doklad těchto slov úvodu ličí první pokračování vojenských dějin hlavního města pod názvem „Berlin, die Stadt der Soldaten“. V druhé kapitole o vojákově a umění hodnotí Blau význam filmu jako nejsilnějšího prostředku vyjadřovacího, a proto odmítá liberální názory poválečné a žádá díla, která by živila nacionální myšlenku a kladný poměr k armádě. Takovými filmy podle názoru autora byly: „Stosstrupp 1917“, film z ponorkové války, „Morgenrot“, dále filmy „Heldentum und Kampf unserer Emden“, „Die Reiter von Ostafrika“, „30 Jahre Weltgeschichte“, „Der verlorene Sohn“. V poslední části „Voják a kniha“ jsou zaznamenány v stručných recensích knihy: Maxe van den Bergha, „Das deutsche Heer vor dem Weltkrieg“, Friedricha Stieve „Geschichte des deutschen Volkes“ z oboru psychologie brannosti, dále ročenka „Německé společnosti pro brannou politiku a branné vědy“, nazvaná „Durch Wehrhaftigkeit zum Frieden“, Moellera van den Bruck „Das ewige Reich“, „Der Preussische Still“, „Der politische Mensch“, „Sozialismus und Aussenpolitik“ z oboru branné výchovy a konečně K. R. Ganzera „Das deutsche Führergesicht“ a R. C. Reinera „Rasse, Vererbung und Charakter“ z odvětví vůdcovského výběru.

Škpt. pěch. J. M. S.